

Examen VWO

2023

tijdvak 1
dinsdag 30 mei
13.30 - 16.00 uur

Turks

Bij dit examen horen een bijlage en een antwoordblad.

Beantwoord alle vragen op het antwoordblad.

Dit examen bestaat uit 44 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 52 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 İki Lafın Belini Kırsak

- 1p 1 “Her yere akarken asıl akmamız gereken yere akamıyoruz.” (aline 1)
In welke aline verderop in de tekst legt de schrijver uit waar deze plek moet zijn?
- 1p 2 Aşağıdakilerden hangisinde yazar vurgulamak istediği fikri eleştirel bir biçimde ifade etmektedir?
A “... sohbetin önemini büyüü hale getiren.” (1. paragraf)
B “... kalabalıklaşan küçücük dünyalar” (2. paragraf)
C “... hızlıca, paldır küldür olsun” (3. paragraf)
D “... kıymet bilen bir yürek” (4. paragraf)
- 1p 3 Yazar üçüncü paragrafta vurgulamak istediği fikri aşağıdaki hangi zıtlıkları kullanarak ifade etmektedir?
A acemilik ve ustalık
B cesaret ve korkaklık
C esaret ve özgürlük
D maddiyat ve maneviyat
- 1p 4 “Benliğimizi pohpohlayan kim varsa ona sempati duyar olduk.” (aline 4)
Welke zin in aline twee betekent hetzelfde?
Noteer de eerste twee woorden van deze zin op het antwoordblad.
- 1p 5 Beşinci paragrafta gelmesi gereken en uygun alt başlık aşağıdakilerden hangisidir?
A Eğer...
B Keşke...
C Međer...
D Sanki...

Tekst 2 Çağan Irmak'ın Masalları

- “... Çağan Irmak'ın sinemacılığını tartışabiliriz belki ama öykücülüğünü asla.” (1. paragraf)
- 1p 6 Aşağıdakilerden hangisi yazara göre Çağan Irmak'ın öykücülüğünün **tartışılmama** sebebidir?
Çağan Irmak'ın,
A doğaçlama tekniğiyle izleyenin ilgisini odaklaması
B izleyicilerin farklı duygu geçişleri yaşamasını sağlayabilmesi
C masallara gönderme yaptığı için izleyeni öyküye bağlaması
D sıra dışı konularıyla izleyeni sorunlarından uzaklaştırabilmesi
- “... hayatta yaşanan gerçeklerin yansıması.” (alinea 2)
- 1p 7 In welke alinea wordt een gedetailleerd voorbeeld gegeven voor deze reflectie?
Noteer het nummer van de alinea op het antwoordblad.
- 1p 8 Irmak'ın 'Babam ve Oğlum' filmindeki 'oda' sembolü aşağıdaki metaforlardan hangisinin yerine kullanılmıştır? (2. paragraf)
A barışa açılan kapı
B hıçkırıkla çizilen sınır
C mahremiyetin bekçisi
D sığınılabilir bir liman
- “... kendi bedeninden çıkarak o kişi gibi düşünebilen ender yönetmenlerden biri.”
- 1p 9 Oyuncu Aksoy'un Çağan Irmak hakkındaki düşünceleri Irmak'ın hangi karakter özelliğini vurgular? (3. paragraf)
A eleştirel düşünebilmesini
B empati kurabilmesini
C tuttuğunu koparabilmesini
D uysal olabilmesini
- 3p 10 Zijn de onderstaande beweringen over de tv-serie 'Çemberimde Gül Oya' juist of onjuist volgens de informatie uit de tekst?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
1 Het is een van de eerste series die een bepaalde periode behandelt.
2 Irmak wilde in deze serie het thema eerwraak aanpakken.
3 Irmak plaatst diverse issues onder één gemeenschappelijke basis.
4 Het herenhuis in deze serie symboliseert zelfvertrouwen.
5 Irmak gebruikt in deze serie politieke taal.

- 1p 11 Yazarın beşinci paragraftaki yaklaşımının diğer paragraflardan farkı nedir?
Yazar beşinci paragrafta Çağan Irmak'ın
A aldığı yersiz eleştirilerin çalışmalarını nasıl etkilediğini anlatır.
B daha az başarılı ve olumsuz tepki alan çalışmalarından söz eder.
C gişelerde başlayan başarısının devamını nasıl getirdiğinin sırrını verir.
D tarzını nasıl oluşturduğunun ve kimlerden yardım aldığıının altını çizer.
- 1p 12 Aşağıdakilerden hangisi altıncı paragraftaki boşluk için uygundur?
A alıştığımız Çağan Irmak projelerinin tersine
B Çağan Irmak'ın çağdaşlarından esinlendiği gibi
C Çağan Irmak'ın meslektaşlarının eleştirilerine rağmen
D her Çağan Irmak yapımında olduğu gibi

Tekst 3 Antakya Mozaikinin Alengirli Hikayesi

- 1p 13 Yazar, parçanın birinci paragrafında aşağıdakilerden hangisini anlatmaktadır?
A Antakya mozaikinin diğer mozaiklere kıyasla önemini
B Antakya mozaikinin hangi açıdan Roma kültürünü yansıttığını
C Antakya mozaikiyle ilgili bilginin yanlış olma sebebini
D Antakya mozaikiyle ilgili halkın olumsuz tepkisini
- 2p 14 Zijn de onderstaande beweringen juist of onjuist volgens alinea 2 en 3?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
1 In de mozaïeken uit de Romeinse tijd moet een verhaallijn zitten.
2 Het nieuws over het skelet heeft het politieke nieuws overschaduwd.
3 Wat er op de inscriptie staat, is waarschijnlijk de naam van het skelet.
4 De inscriptie naast het skelet werd eerst anders geïnterpreteerd.
- 1p 15 Romalıların iskelet mozaikini yemek salonlarında kullanma sebebini aşağıdaki söylemlerden hangisi özetler?
A Hayat kısa; sahip olduklarımızın tadını hakkını vererek çıkaralım!
B Kendine sevgin az olursa hayat da senin için o kadar kısa olur!
C Sadece zevk ve eğlenceye zaman ayırırsan hayatın süresi kısalmır!
D Yersiz beklentilerle hayatı kısaltmak ve zorlaştırmak bize bağlı!
- 1p 16 Aşağıdakilerden hangisi beşinci paragraftaki boşluk için uygundur?
A ana düşünceleri
B gizli tutmak istediği temalar
C reddettiği konular
D yüzeysel ilgilendiği konuları

- 1p 17 Beşinci paragrafa en uygun alt başlık aşağıdakilerden hangisidir?
A İskeletin adı doğru mu?
B Neşeli mi romantik mi?
C Salon ortasında iskelet
D Şener'in varlık sebebi

Tekst 4 Gerçeğin Peşindeki Sinema

- 1p 18 Aşağıdakilerden hangisi birinci paragrafın özetidir?
Birinci paragrafta sinemanın
A çeşitli tanımları verilir.
B dijital çağdaki yeri belirtilir.
C geçirdiği aşamalar anlatılır.
D insan hayatına katkısı vurgulanır.

“Gerçeğin ne olduğu sorusu ...” (alinea 2)

- 1p 19 Op welke andere vraag moet men zich verdiepen volgens de filosofen in alinea 6 om het antwoord op deze vraag te vinden?
Noteer deze vraag op het antwoordblad.
Je mag in het Turks antwoorden.

In de tijd van de oude Grieken zorgde kunst niet alleen voor amusement, maar ook voor intellectuele groei.

- 2p 20 Wat zijn de twee belangrijkste aspecten die hiervoor zorgen volgens alinea 3?
Noteer deze twee aspecten op het antwoordblad.
Je mag in het Turks antwoorden.

- 1p 21 Dördüncü paragrafta sözü geçen cihazlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi parçaya göre doğrudur?
Bu cihazlar
A elde edilen verilerin hatalı analizine yol açmıştır.
B insan sağlığını olumsuz yönde etkilemiştir.
C insanların yaratıcılığını azaltmıştır.
D öngörülen amaçlarından sapmıştır.

- 1p 22 Aşağıdakilerden hangisi, sinemadaki eski ve yeni dönem akımının arasındaki farktır?
Eski dönem sanatçıları
A belli olayların insan üstündeki etkisine, yeniler insanın çevresiyle ve kendisiyle ilişkisine odaklanmıştır.
B diyaloglara, yeni dönemdekiler olay örgüsünü müzikle güçlendirmeye önem vermiştir.
C izleyiciye somut mesaj verirken, yeniler bunu hayal gücüne bırakmıştır.
D sorulara yanıt aramazken, yeni dönemdekiler konuları sorgulamış ve sorgulatmıştır.

Tekst 5 Zihnin At Gözlüğü

- 1p 23 Birinci ve ikinci paragraflar arasındaki ilişkiyi aşağıdakilerden hangisi özetler?
İkinci paragraf, birinci paragraftaki düşünceye
A açıklık sağlar.
B eleştiri yapar.
C şüpheli yaklaşır.
D zıtlık sunar.
- 1p 24 “Yemeğin tadına bakmadan tuz atan adam ön yargının ordusuna katılmış bir neferdir.” (2. paragraf)
Yazarın böyle bir yorum yapmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?
A davranışlarımızın karakterimizi oluşturan unsur olduğunu kanıtlamak
B değişen yargıların alt yapısının korkular olduğunu anlatmak
C eski alışkanlıklarımızdan kurtulmanın mümkün olduğunu göstermek
D yeni duruma rağmen değişmeyen peşin yargıları vurgulamak
- 1p 25 Yazarın dördüncü paragrafta hikâye anlatma sebebi aşağıdakilerden hangisidir?
Yazar bu hikâyeyle bir konunun
A istisnai yönlerini ortaya koyar.
B kendinde yarattığı hissi belirtir.
C kişilerdeki farklı etkisini vurgular.
D tartışmaya açık yönlerini sorgular.
- 1p 26 Beşinci paragrafta yazar aşağıdakilerden hangisinin önemini vurgulamaktadır?
A çözüme odaklanmanın
B empati kurabilmenin
C ifade gücünün
D kendine güvenmenin
- 1p 27 Aşağıdaki ifadelerden hangisinde metafor **yoktur**?
A “Ön yargı... ilişkin olabilir.” (1. paragraf)
B “Sakız gibidir,... suratınıza patlar.” (2. paragraf)
C “Ön yargıların,... daha zordur.” (3. paragraf)
D “Başkalarının açtığı... olmadığınızı bilin.” (5. paragraf)

Tekst 6 Gırgır Efsanesi

- 1p 28 “Bu karikatüristler, karikatürü hem çeşitlendirmiş hem de değişik nesillerin buna bakışını sergilemişlerdir.” (alinea 1)
In welke alinea verderop in de tekst legt de schrijver uit hoe deze cartoonisten een bijdrage geleverd hebben aan cartoons?

- 1p 29 İkinci ve üçüncü paragraflar arasındaki ilişkiyi aşağıdakilerden hangisi özetler?
- A Her iki paragrafta mizah yapmanın zorlukları anlatılmaktadır.
B Her iki paragrafta mizahın yaşamı ifade aracı olduğu vurgulanmaktadır.
C İkinci paragraf mizah yapmanın, üçüncü ise onu anlamanın yollarını anlatır.
D İkinci paragraf mizahın dünyadaki, üçüncü ise Türkiye'deki önemini anlatır.
- 1p 30 Uit welke zin in alinea 5 kun je opmaken dat de makers van het tijdschrift Gırgır de mening van de lezers belangrijk vinden?
Noteer de eerste twee woorden van deze zin op het antwoordblad.
- 1p 31 Altıncı paragrafın dergilerle ilgili vurgulamak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?
Dergiler
- A geçmiş günümüzün diline çevirir.
B insanların gelecek kaygısını en aza indirir.
C televizyon ve radyoya kan kaybettirir.
D toplumun o dönemdeki durumunu gösterir.
- 2p 32 Zijn de onderstaande beweringen over de fases van Gırgır juist of onjuist?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
- 1 Demirkol is geïnspireerd door Lefebvre.
 - 2 Twee broers hebben samen met andere mensen het tijdschrift opgericht.
 - 3 Gırgır heeft zijn naamsbekendheid gekregen door politieke cartoons.
 - 4 De naam Gırgır is door de leden gegeven.

Tekst 7 Oğuz Atay'la 'Tutunamayanlar' Üzerine

- 1p 33 Oğuz Atay'a göre eleştirmenler 'Tutunamayanlar'la ilgili niçin suskun kalmışlardır?
Oğuz Atay'ın
- A alışılmadık yazım tarzını bir kalıba koyamadıkları için
B kendisinden bekleneni fazlasıyla yerine getirdiği için
C kurmaya çalıştığı yazar okur bağını anlamadıkları için
D okuruna rehberlik ettiğinin farkında oldukları için

- 1p 34 İkinci paragrafa göre okuyucusuyla kurduğu bağ açısından Oğuz Atay'ı diğer yazarlardan ayrı tutan özellik aşağıdakilerden hangisidir?
Diğer yazarlar okuyucunun
- A alması gereken mesajı önceden belirlerken, Atay bu mesajı akışa bırakıyor.
 - B beğenisini kazanmak için uğraşırken, Atay okuyucusunu sorgulamaya itiyor.
 - C kapasitesini hafife alırken, Atay okuyucusuna nasıl olsa ulaşacağına inanıyor.
 - D merhametine sığınırken, Atay okuyucusunun eleştirilerine açık tavır sergiliyor.
- 1p 35 Oğuz Atay, kitabında anlatmak istediği insanı aşağıdakilerden hangisini göz önünde tutarak belirtir? (3. paragraf)
- A açıklama yapmadan, kişileri diyaloglar arasında tanıtarak
 - B kahramanlarını genel insanı temsil edecek şekilde seçerek
 - C kahramanlarının ruh halindeki değişimini kontrol altına alarak
 - D taktik uygulamadan, insanı birey olarak değerlendirerek
- “Henüz bir karşılık alamadım!” (4. paragraf)
- 1p 36 Bu sözlerle Oğuz Atay'ın anlatmak istediği nedir?
- A Herkes 'tutunamayan' olmayı meziyet sandı.
 - B Herkes 'tutunamayan'dan tutunmasını bekledi.
 - C Kimse 'tutunamayan' olduğunu kabul etmedi.
 - D Kimse 'tutunamayan'ı anlamaya çalışmadı.
- 1p 37 'Tutunamayanlar'ın önemli kahramanlarından biri olan Turgut'un Selim'den farkını aşağıdakilerden hangisi özetler?
Turgut
- A bütün çabasına rağmen tutunamıyor.
 - B kendini tutunamamasına rağmen seviyor.
 - C tutunamamanın avantajlarını kullanıyor.
 - D tutunamamanın sebeplerini sorgulamıyor.
- 2p 38 Zijn de onderstaande beweringen over Oğuz Atay juist of onjuist volgens alinea's 6 en 7?
Noteer 'juist' of 'onjuist' achter elk nummer op het antwoordblad.
- 1 Oğuz Atay houdt zijn verhalen kort zodat het gemakkelijker is om te publiceren.
 - 2 Volgens Oğuz Atay heeft men diverse mogelijkheden bij het schrijven van een roman.
 - 3 Oğuz Atay houdt van buitenlandse schrijvers omdat zij hun lezers verrassen.
 - 4 Volgens Oğuz Atay moeten schrijvers leven als in een roman.

Tekst 8 İlginç Şekilde Elektrik Üretimi

- 1p 39 Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapılmış bir gözlem sonrası varılan sonucu ifade eder?
- A “Alman araştırmacılar ... çalışmalar yapıyor.” (1. paragraf)
 - B “Yürürken topuk ... cihaz emiyor.” (2. paragraf)
 - C “Kablosuz bir ... sağlamaya çalıştık.” (3. paragraf)
- 2p 40 Zijn de onderstaande beweringen over de schoenen juist of onjuist volgens de informatie uit de tekst?
Noteer ‘juist’ of ‘onjuist’ achter elk nummer op het antwoordblad.
- 1 In de schoenen zijn twee oplaadbare batterijen gemonteerd.
 - 2 De schoenen kunnen gebruikt worden om verdwaalden te traceren.
 - 3 Deze schoenen zijn eigenlijk ontworpen voor olympische atleten.
 - 4 Kleine sensoren in de schoenen hebben minder stroom nodig.
- 1p 41 Dördüncü paragrafta araştırmacı Klevis Ylli'nin parçada geçen ayakkabıyla ilgili tavrı nasıldır?
- A kararsız
 - B memnun
 - C şüpheli
 - D tatminsiz

Tekst 9 Alarmı Erteleyenlerden misiniz?

Lees eerst de opgave(n) voordat je naar de tekst gaat.

- 1p 42 İkinci paragrafta aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulur?
- A deliksiz uykunun sırları
 - B düzensiz uykunun zararları
 - C uyku evreleri
 - D uyku sorunları

Als je voor het slapen berichten checkt op je mobieltje kun je vaak niet slapen.

- 2p 43 Welke twee adviezen geeft de tekst om toch in slaap te kunnen vallen?
Noteer deze twee adviezen op het antwoordblad.

Let op: de laatste vraag van dit examen staat op de volgende pagina.

Tekst 10 Doğal Taşlar Şifalı mıdır?

Lees eerst de opgave(n) voordat je naar de tekst gaat.

- Je wilt meer weten over de werking van natuurlijke stenen.
- 1p 44 Hoe verklaren de wetenschappers de genezende kracht van de natuurlijke stenen volgens het artikel?
Noteer deze genezende kracht op het antwoordblad.
Je mag ook in het Turks antwoorden.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.